

Malo podjetij izplačuje premije

Po določbah zveznega družbenega plana so bila podjetja dolžna, da v letu 1956 sprejmejo premijske pravilnike in da po njih izplačujejo svoje delavce in uslužbence. Podatki pa kažejo, da velik del podjetij kemične industrije tega ni napravil. Zato tudi premijski sistem, če ga vzamemo v celoti, ni mogel pokazati rezultatov, ki so jih od njega pričakovali. To nam najbolje kažejo podatki, ki jih je te dni objavilo Združenje podjetij kemične industrije Jugoslavije. Po teh podatkih jih je od skupno 98 podjetij kemične industrije Jugoslavije samo 52 sprejelo premijske pravilnike. Od teh jih samo 29 izplačuje premije.

Da podjetja niso popolnoma doumela pomena in koristi, ki jih naj premije imajo v njihovem nadaljnjem razvoju, je videti tudi iz tega, ker so znašala sredstva namenjena v l. 1956 za premije le 7,9 odstotka realiziranih plač. Po drugi strani so izplačane premije v teh podjetjih znašale samo 3,9 odstotka realiziranih plač.

Samo ta dva podatka jasno govorita, da premije še niso postale sestavni del plačnega sistema in da torej niso izkoriščene vse možnosti za stimulatивnejše nagrajevanje delavcev in uslužbencev.

S pregledom premijskih pravilnikov v podjetjih kemične industrije je bilo ugotovljeno, da so veliki odmiki tako v osnovah, po katerih se izplačuje premije, kakor tudi glede delovnih mest in števila oseb, ki so zajete. Niso namreč redki primeri, da je s premijami zajeto samo določeno število delovnih mest in je zato v nekaterih podjetjih vključenih v premijski sistem samo 10 do 15 odstotkov osebja. Prav tako so primeri, ko je s premijami zajetih 50 do 60 odstotkov, celo tudi 100 odstotkov zaposlenih delavcev in uslužbencev podjetja.

Tako različne osnove premijskega sistema opozarjajo na to, da še ni izdelan premijski sistem, ki bi ustrezal kemični industriji glede na njene specifične pogoje poslovanja. Res ni mogoče reči, da

se podjetja tega dela niso lotila. Napravljenih je bilo veliko poskusov. Uveljavljeni so bili premijski pravilniki, ki pa jih pogosto niso sprejeli niti delavski sveti niti ljudski odbori.

Ker je spoznalo vlogo premijskega sistema v našem plačnem sistemu in v gospodarstvu sploh, si je Združenje podjetij kemične industrije Jugoslavije zastavilo nalogo, da v l. 1957 prouči premijski sistem in predlaga tak sistem, ki bi ustrezal kemični industriji. Izpolnjevanja te naloge so se že lotili. Proučili so veljavne pravilnike, prav tako pa pripravljajo tudi material za določitev premijskih osnov in evidence. To bo verjetno pripomoglo, da bodo premijske pravilnike uveljavila tudi tista podjetja, ki doslej tega niso storila.

J. P.

Nevedno ravnanje s sredstvi za varstvo rastlin

V zaječarskem okraju je bilo v zadnjem času več primerov zastrupitve s strupenimi kemičnimi sredstvi za varstvo rastlin. Nevedno ravnanje s temi sredstvi je privedlo do zastrupitve, čeprav v lažjem obsegu, otrok in tudi živine. Bili so celo primeri, da so nekateri brezvestni ljudje ta sredstva metali v sosedne vodnjake.

Ob tej priložnosti se postavlja tudi vprašanje spremembe zakonskih predpisov, ki urejajo način prodaje teh sredstev. Prav tako bi bilo potrebno sprejeti zakonske predpise o dolžnosti proizvajalcev in razdeljevalcev, da dajo jasna navodila o ravnanju s temi sredstvi.

S strupenimi kemičnimi sredstvi bi morali ravnati prav tako, kakor ravnamo s strupi, ki jih dobivamo v lekarnah. Znano je, da ni mogoče kupiti nobenega strupa brez izrecnega dovoljenja in recepta. Zakaj bi nekaj podobnega ne uvedli tudi za sredstva za varstvo rastlin? To posebno, kadar gre za sredstva, ki so življenju nevarna.

M. M.

Aktivnost društev za delo z otroki na Hrvaškem

Društva »Naša djeca« na Hrvaškem uživajo danes popolno podporo družbenih organizacij in organov ljudske oblasti. Uveljavila so se prav s tem, da jim je uspelo razviti to sodelovanje z najrazličnejšimi oblikami pomoči otrokom in družini. Z vsklajevanjem današnjih možnosti in potreb družinske vzgoje z družbenimi potrebami in potrebami otrok, so društva pripravila javnost do tega, da bolj skrbi za otroke. Pogosto so bila pobudnik za reševanje številnih problemov iz življenja otrok.

Medtem ko so na prejšnjih posvetovanjih Zveze društev »Naša djeca« predvsem govorili zastopniki društev iz večjih mest in industrijskih krajev, so se na zadnji skupščini pojavila tudi društva z vasi. Pokazala so, da je mogoče tudi z zelo skromnimi sredstvi doseči dobre rezultate. Število društev na vasi se je tako povečalo, da jih je sedaj dvakrat več kakor v mestih.

Na tej skupščini se je malo govorilo o raznih otroških proslavah in prireditvah, ker so že postale nekaj, kar so sprejeli tako otroci kakor roditelji. Mnogo več so govorili o tem, koliko je društvom uspelo vse leto sistematično zbirati in organizirati otroke. S tem v zvezi je bilo govora o delu sveta zveze pionirjev, o pionirskih klubih, raznih sekcijah in skupinah za delo z otroki. Prav tako so govorili tudi o raznih pomožnih službah, ki sprejemajo otroke v prostem času in ki postajajo dopolnilno družinske vzgoje za otroke, katerih starši so zaposleni.

Ceprav se vsa društva borijo predvsem s finančnimi težavami, je veliko primerov, da v sodelovanju z drugimi družbenimi organizacijami maksimalno izkoriščajo skromna sredstva, ki jih zberejo iz članarin in prispevkov staršev ter prijateljev otrok. Vsa društva si prizadevajo, da bi letos zagotovila letovanje otrok v lastnih ali najetih poslopjih oziroma v letovališčih pod šotori.

M. D.

Pomanjkanje strokovnih kadrov

Udeleženci skupščine kemikov, ki je bila nedavno, so ponovno govorili o strokovni izobrazbi osebja, ki je zaposleno v kemični industriji, ter poudarjali oso težo in važnost tega vprašanja. V kemični industriji prihaja vsak dan do novih spoznanj in novih odkritij, zato je ta gospodarska veja podvržena stalnim spremembam. Avtomatizacija proizvodnje in uvajanje čedalje večjega števila merilnih in kontrolnih naprav zahtevata visoko stopnjo strokovnosti. Zato se vprašanje kadrov v kemični industriji uvršča med najvažnejše, toliko bolj, ker smo pri nas v zadnjih letih zgradili več novih kemičnih tovarn.

Sedanje stanje pa kaže, da se to vprašanje ni dovolj upoštevalo. Iz ankete, ki je bila izvedena v podjetjih kemične industrije Jugoslavije, je mogoče razvideti, da delajo na delovnih mestih, ki terjajo visokokvalificirane ali vsaj kvalificirane delavce, v 50% primerov priučeni delavci. Razumljivo je, da pride zato do pogostih kvarov in zastojev na napravah, da je kakovost izdelkov slabša in da se surovine izkoriščajo neracionalno. Rezultat vsega tega je — nižja delovna storilnost in manjši zaslužek.

Po rezultatih ankete znaša primanjkljaj kvalificiranih delavcev nad 60%. Znano pa je, da se je v zadnjih desetih letih po svetu precej spremenila sestava delovne sile, ki je zaposlena v kemični industriji. Število visokokvalificiranih in kvalificiranih delavcev se je podvojilo, skupno število zaposlenih pa se je zmanjšalo kljub povečanju proizvodnje.

Iz omenjene ankete je nadalje razvidno, da so strokovni delavci večinoma starejši ljudje, ki bodo kmalu zapustili delo. Z graditvijo novih tovarn kemične industrije se bo pomanjkanje strokovnjakov še bolj občutilo in stanje se bo še poslabšalo.

Vse to je spodbudilo Združenje podjetij kemične industrije, da poskuša poiskati rešitev. Zato je bil na skupščini sprejet sklep, da je nujno potrebno odpreti vsaj še štiri industrijske šole, in to v čim krajšem roku, da bi mogli prvi obiskovalci teh šol stopiti na delo že l. 1960. Razen tega je združenje mnenja, da je treba v najmočnejših industrijskih bazenih ustanoviti strokovne kemične centre, kar bi vsekakor koristilo pouku. Tu bi obstajale srednjetehnične in industrijske šole, v katerih bi po mnenju proizvajalcev kemične industrije lahko najuspešneje usmerjali delo usposabljanja tehničnega osebja, ki ga potrebuje kemična industrija. Če vsega tega ne bomo storili, izražajo člani združenja bojazen, da se bo vprašanje strokovnega osebja v kemični industriji še bolj poslabšalo, kar bo neugodno oplivalo ne samo na delo kemične industrije, temveč tudi na njen nadaljnji razvoj.

J. Padjen